U I T S P R A A K 1 2 - 0 2 6

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden

inzake

het beroep van XXX, appellant

tegen

XXX examinator van de onderwijseenheid Encyclopedie van de Rechtswetenschap,

verweerder

1. Ontstaan en loop van het geding

Met de op 23 april 2012 ingekomen brief van 20 april 2012 tekent appellant beroep aan tegen het besluit van de examinator van de onderwijseenheid Encyclopedie van de Rechtswetenschap van 19 maart 2012, betreffende de vaststelling van de beoordeling van het vak Encyclopedie van de Rechtswetenschap met het cijfer 5.

Door appellant wordt - kort weergegeven – aangevoerd dat hij tijdens het tentamen Encyclopedie van de Rechtswetenschap tot twee keer toe uit de concentratie is gehaald, omdat werd medegedeeld dat er fouten in het tentamen stond. Vanwege zijn studiebeperking en de commotie die dit te weeg bracht heeft hij te weinig tijd gehad om het tentamen met een gevolg af te ronden. De door de examinator gehanteerde (her)berekening heeft feitelijk niet geleid tot een normverlaging.
Appellant heeft bij het beroepschrift een verklaring van de studentendecaan gevoegd, waaruit blijkt dat appellant als gevolg van een functiebeperking tijdens het maken van tentamens in staat moet worden gesteld zijn benen te strekken en ongeclausuleerd gebruik kan maken van toiletvoorzieningen.

Partijen hebben gesprekken gevoerd om een minnelijke schikking te bewerkstellingen.
Deze gesprekken hebben er niet toe geleid dat het beroep is ingetrokken.

Bij brief van 11 mei 2012 is een verweerschrift ingediend. Verweerder geeft daarin aan dat tijdens het tentamen bleek dat twee vragen wegens onnauwkeurige formulering van de alternatieven geschrapt moesten worden. Hierdoor is de norm verlaagd van 27 goede antwoorden van de 40 vragen, naar 25 van de 38 vragen. Appellant heeft verzocht de twee geschrapte vragen, omdat hij deze goed had beantwoord, alsnog mee te tellen, zodat het totaal op 25 goede antwoorden zou komen. Daarmee zou hij voldoen aan de *nieuwe*

Secretariaat: Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
Telefoon 071 527 33 07 / 071 527 81 18
Fax 071 527 45 67

norm. De examinator geeft voorts aan dat de nieuwe berekening een lagere norm met zich meebrengt en dat de studenten daarmee reeds zijn gecompenseerd voor het ongemak van de verwarring tijdens het tentamen. Het verzoek om uit te gaan van 25 goede antwoorden (van de 40), en tevens de nieuwe standaardnorm van 25 te hanteren(die uitgaat van 38 vragen) gaat hem te ver.

Bij e-mailbericht van 31 mei 2012 heeft XXX zich als advocaat gesteld.

Het beroep is behandeld op 18 juli 2012 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellant is niet verschenen, maar heeft zich laten vertegenwoordigen door XXX. Verweerder, XXX, is gehoord, in bijzijn van XXX.

De gemachtigde overlegt een pleitnota en pleit overeenkomstig. Een afschrift hiervan is aan deze uitspraak gehecht.
De voorzitter merkt op dat het beroep wordt geacht te zijn gericht tegen de uitslag van het tentamen en dat het beroep tijdig is ingediend.
De gemachtigde vervolgt hierop met punt 14 van de pleitnota.

Verweerder licht toe dat bij het begin van het tentamen werd ontdekt dat er bij twee vragen onduidelijkheden voor konden komen. Dit is na ongeveer vijf minuten na aanvang via de intercom door hem medegedeeld aan de kandidaten. Daarbij heeft hij een toelichting gegeven op de onduidelijkheden. Bij één vraag ontbrak een woord, welke moest worden ingevoegd. Bij de andere vraag was één van de alternatieven onduidelijk, waarbij hij heeft uitgelegd wat de strekking daarvan moest zijn.

Voorts licht hij toe dat de wijze waarop de vragen van het tentamen zijn beantwoord, door het ICLON is geanalyseerd. Daaruit bleek dat er een grote spreiding was bij de beantwoording van de twee bewuste vragen. Hierop is besloten om de vragen te schrappen, waardoor het tentamen is beoordeeld op basis van 38 vragen. De norm is eveneens aangepast naar 25 goede antwoorden. Appellant had na het schrappen van de vragen 23 goede antwoorden.
Verweerder merkt op dat door de aangepaste norm er meer studenten zijn die het tentamen hebben gehaald. Het is echter niet mogelijk de norm voor appellant verder te versoepelen. Dit zou ertoe leiden dat alle tentamens opnieuw becijferd moeten worden en het slagingspercentage fors zou stijgen.

Desgevraagd licht verweerder toe dat niet zo zeer gekeken moet worden naar het *percentage* van goede antwoorden, maar dat de norm is gesteld op *het aantal* goede antwoorden. Wellicht heeft de nadere uitleg die hij aan appellant heeft gegeven, dat de norm ook relatief is verlaagd, verwarring gebracht.

De gemachtigde licht toe dat de omstandigheid dat appellant niet heeft aangevoerd dat er onvoldoende rekening is gehouden met zijn medische beperking. Het is ter toelichting gebruikt om aan te tonen dat hij zijn tijd hard nodig heeft.

Verweerder vult aan dat appellant geen verzoek om extra tijd heeft ingediend.

Er is aan het eind van het tentamen geen extra tijd gegeven naar aanleiding van de extra uitleg over de twee vragen. In dat kader wijst hij erop dat aan het einde van het tentamen er niet meer mensen nog bezig waren dan gebruikelijk.

De gemachtigde merkt op dat tijdens het tentamen niet is medegedeeld dat het de vragen niet zouden meetellen.

2. De overwegingen ten aanzien van de ontvankelijkheid

Met de op 23 april 2012 door het College ontvangen brief van 20 april 2012 heeft appellant tijdig beroep ingesteld tegen het besluit van 19 maart 2012. Het beroepschrift voldoet ook overigens aan de daaraan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht ("Awb") en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ("WHW") gestelde eisen, zodat het administratief beroep ontvankelijk is.

3. De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het beroep richt zich tegen het besluit van 19 maart 2012, betreffende de vaststelling van de beoordeling van het vak Encyclopedie van de Rechtswetenschap.

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Ingevolge artikel 7.12, eerste lid, van de WHW stelt het instellingsbestuur ten behoeve van het afnemen van tentamens en ten behoeve van de organisatie en coördinatie van de tentamens voor elke door de instelling aangeboden opleiding of voor groepen van opleidingen een examencommissie in.
Ingevolge het derde lid van dit artikel wijst de examencommissie ten behoeve van het afnemen van tentamens examinatoren aan. De examinatoren verstrekken de examencommissie de gevraagde inlichtingen. Als examinator kunnen slechts worden aangewezen leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in die opleiding of opleiddingen zijn belast.

Ingevolge artikel 7.13, eerste lid, van de WHW, stelt het instellingsbestuur voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling (OER) vast.

In de OER Bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid 2011-2012 is voor zo ver hier van belang het volgende bepaald:

art. 4.3 – Vorm van de tentamens
art. 4.3.1a In de vakbeschrijving van de studiegids staat vermeld of het tentamen van een onderwijseenheid schriftelijk of mondeling dan wel door middel van een vaardigheidstest wordt afgelegd.

(…)
art. 4.3.3 Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

art. 4.5 Regels examencommissie
art. 4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. Daartoe behoren de maatregelen die worden genomen in geval van fraude, waaronder begrepen het plegen van plagiaat.

art. 4.6 – Oordeel
art. 4.6.1 De examinator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een daarop betrekking hebbende schriftelijke verklaring uit.
art. 4.6.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop dit is afgenomen stelt de examinator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen vast en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van een schriftelijk bewijsstuk van het oordeel aan de student.32 In afwijking van het voorgaande geldt voor de bachelorscriptie een termijn van maximaal twintig werkdagen.
art. 4.6.3 Wanneer niet aan de in 4.6.2 vermelde termijn kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte geteld binnen deze termijn. Tevens wordt de dan geldende procedure aan de student meegedeeld.
art. 4.6.4 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een geheel of gebroken getal tussen 1 tot 10, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt niet uitgedrukt in een getal tussen 5 en 6.
Art. 4.6.5 Op de schriftelijke of digitale verklaring van het oordeel over een tentamen dan wel bij of op het tentamen dan wel in de Blackboard omgeving van de betreffende onderwijseenheid, wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in artikel 4.8 en op de bezwaar- of beroepsprocedure.

In de Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens bacheloropleidingen FdR is voor zo ver hier van belang het volgende bepaald:
art. 1.1 De examencommissie wijst ten behoeve van het afnemen van tentamens examinatoren aan.
art. 1.2 Het eindcijfer van een tentamen kan worden samengesteld uit een of meer praktische oefeningen en/of een of meer deeltentamens.

art. 18 beoordeling tentamens
18.1 De wijze van beoordeling van een tentamen is van dien aard dat de student kan nagaan hoe de uitslag van zijn tentamen tot stand is gekomen.
18.2 De beoordeling van een schriftelijk tentamen door een examinator geschiedt waar nodig aan de hand van schriftelijk vastgelegde, en eventueel naar aanleiding van de correctie van het tentamen bijgestelde, normen. Onverminderd het bepaalde in artikel 4.8 van de OER-en, is het stuk waarin deze normen zijn vastgelegd, niet zondermeer openbaar

– per vak wordt dit onder verantwoordelijkheid van de Examencommissie door de examinator vastgesteld.

Het College overweegt allereerst dat artikel 7.61 van de WHW onverlet laat dat de toetsing beperkt moet zijn en dat het College enkel kan beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht. Ingevolge artikel 8:4, aanhef en onder e, van de Awb kan immers geen beroep worden ingesteld tegen besluiten, inhoudende een beoordeling van het kennen en kunnen van een student die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of andere regels voor die examinering of toetsing. De examinator is bij uitsluiting bevoegd tentamens op te stellen, te beoordelen en een judicium vast te stellen.

Het College acht het, gelet op hetgeen ter zitting en in de stukken naar voren is gebracht, onvoldoende aannemelijk dat verweerder op onredelijke wijze is omgegaan met de exclusieve bevoegdheid die een examinator heeft.

Daarbij overweegt het College dat oorspronkelijk 27 vragen van het tentamen goed moesten worden beantwoord om een voldoende te behalen. Er is zogezegd sprake van een additieve norm en niet een relatieve norm waaraan moet worden voldaan. Niet in geding is dat appellant aan deze norm niet voldeed.
Na overleg met het ICLON, de instantie binnen die binnen de universiteit gespecialiseerd is in het analyseren van wijze waarop tentamens zijn gemaakt en vragen zijn beantwoord, is gebleken dat bij de twee vragen waar tijdens het tentamen een toelichting op is gegeven, een gespreid beantwoordingspatroon viel op te merken. Hierop zijn deze vragen, in overleg met het ICLON, geschrapt, en is de normering aangepast naar 25 goede antwoorden. Appellant voldeed daarmee niet (alsnog) aan de norm. Het College merkt hierbij op dat van benadeling van appellant geen sprake kan zijn, nu hij in eerste instantie immers ook niet aan de norm voldeed. Hooguit kan sprake zijn van een uitgebleven bevoordeling. Dit kan echter geen grond zijn om voor appellant een andere norm te doen gelden dan voor de (vele) andere kandidaten. Appellant is zogezegd niet anders behandeld dan andere kandidaten. Er zijn voorts ook geen bijzondere omstandigheden die tot een ander oordeel zou kunnen leiden.

Daarnaast heeft appellant naar voren gebracht dat hij extra tijd aan de twee vragen waarop een toelichting is gegeven heeft besteed en waardoor hij minder tijd aan de andere vragen heeft kunnen besteden. In dit kader merkt het College op dat zij van mening is dat van een kandidaat die deelneemt aan een tentamen op academisch niveau, niet alleen inhoudelijke kennis van zaken moet hebben, maar dat van hem ook verwacht mag worden dat deze over voldoende vaardigheden beschikt om te kunnen omgaan met aanvullingen, dan wel toelichtingen op vragen die tijdens het tentamen worden medegedeeld.
Dat appellant zo hij gesteld heeft ervoor heeft gekozen om juist extra tijd aan de betreffende vragen te besteden, wat daar verder van zij, dient derhalve voor zijn rekening te blijven.
Bovendien zijn de vragen aan het begin van het tentamen toegelicht, zodat het voor appellant vanaf het begin duidelijk was wat de juiste strekking van vraagstelling diende te zijn. Indien de vragen op een later tijdstip zouden zijn verduidelijkt, zou de mogelijkheid

hebben bestaan dat de kandidaten verstrikt zouden raken in de vraagstelling of dat zij de vragen nogmaals zouden moeten beantwoorden. Daarvan is in dit geval echter geen sprake.

Tot slot overweegt het College, wellicht ten overvloede, dat de omstandigheid dat appellant een medische beperking heeft er in dit geval niet tot een ander oordeel kan leiden, nu appellant op basis van deze beperking geen recht heeft op extra tijd en niet een daartoe strekkend verzoek heeft ingediend.

Het College ziet dan ook onvoldoende grond voor het oordeel dat het bestreden besluit op ondeugdelijke wijze tot stand is gekomen dan wel niet kan worden gedragen door de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen. Zoals het College reeds meermalen heeft overwogen, behoort het vaststellen van de vragen, van de beoordeling en van de beoordelingsnormen van tentamens en opdrachten tot de exclusieve bevoegdheid van de examinator en het College heeft in geschillen daarover slechts een marginaal toetsende taak. Het is het College niet gebleken dat de bestreden beoordeling deze toetsing niet zou kunnen doorstaan. Hetgeen appellant in dit verband heeft aangevoerd, brengt het College niet tot een ander oordeel.

Nu ook overigens niet is gebleken van andere feiten of omstandigheden die tot een andersluidend oordeel zouden moeten leiden, dient het beroep ongegrond te worden verklaard.

4. De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep **ONGEGROND**.

Aldus vastgesteld op 19 juli 2012 door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. H.J.G. Bruens (voorzitter), prof.dr. R. Tijdeman, mr.drs. A.R van Kampen, mr. C. de Kruif en B. de Rijk (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. W.J. de Wit.

mr. H.J.G. Bruens,
voorzitter

mr. W.J. de Wit,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: